

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO NR. 4D-2025/2.1-134 PRIEŠ VALSTYBINĘ DUOMENŲ APSAUGOS INSPEKCIJĄ

2025 m.
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė 2025 m. sausio 28 d. gavo Lietuvos Respublikos Seimo nario V. G. perduotą X (toliau citatose ir tekste – Pareiškėjas) skundą dėl Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos (toliau – Inspekcija) pareigūnų neveikimo nagrinėjant Pareiškėjo 2024 m. vasario 21 d. skundą (registracijos Nr. 5D-2025/2.1-134).

2. Pareiškėjas skundžiasi tuo, kad iki šiol nesulaukė VDAI sprendimo, atsakymo į jo 2024 m. vasario 21 d. skundą, kuriame buvo prašoma „ištirti ar duomenys apie mano valdomus nekilnojamo turto objektus buvo rinkti ir naudoti teisėtai bei nustatyti kokių pagrindų jie buvo rinkti ir naudoti“ (toliau – Skundas).

TYRIMAS IR IŠVADOS

3. Seimo kontrolierė, atsižvelgusi į pirmiau nurodytas aplinkybes, 2025 m. vasario 5 d. raštu kreipėsi į Inspekciją, prašydama pateikti motyvuotus paaiškinimus dėl Skunde nurodytų VDAI veiklos (neveikimo) aplinkybių: ar Skundas buvo gautas, ar jis buvo priimtas nagrinėti, kokia šio Skundo nagrinėjimo pažanga, kodėl apie jo nagrinėjimo pažangą nebuvo informuotas Pareiškėjas, ar nustatyta tvarka buvo pratęstas Skundo nagrinėjimo terminas, jeigu taip – kodėl apie tai nebuvo informuotas Pareiškėjas, jeigu ne – nurodyti motyvuotas priežastis, ar dėl Skundo priimtas sprendimas, jeigu taip – kodėl apie tai nebuvo informuotas Pareiškėjas, jeigu ne – nurodyti motyvuotas priežastis, jeigu sprendimas dėl Skundo priimtas nesilaikius Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatyme (toliau citatose ir tekste – Įstatymas) nustatytų terminų – nurodyti motyvuotas priežastis; jeigu sprendimas dėl Skundo vis dar nepriimtas, imtis priemonių sprendimui dėl Skundo priimti.

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

4. Iš Inspekcijos 2025 m. kovo 27 d. raštu Seimo kontrolierei pateiktos informacijos, paaiškinimų bei dokumentų nustatyta:

4.1. „Pagal Inspekcijos nagrinėjamų skundų nagrinėjimo tvarkos aprašo [patvirtinto Inspekcijos direktoriaus 2021 m. kovo 2 d. įsakymu Nr. 1T-20 (1.12 E)] (toliau – Aprašas) 10 punktą Pareiškėjas Inspekcijos 2024-02-22 raštu Nr. 2R-1091 (2.13 Mr) buvo informuotas apie Skundo priėmimą nagrinėti.“

4.2. „Dėl Skundo nagrinėjimo eigos. Nagrinėjant Skundą, Inspekcija 2024-02-22 raštu Nr. 2R-1087 (2.13 Mr) dėl informacijos pateikimo kreipėsi į VĮ Registrų centrą ir 2024-02-27 gavo atsakymą (Inspekcijos reg. Nr. 1R-1341 (2.13 Mr)). Taip pat Inspekcija 2024-

03-04 raštu Nr. 2R-1322 su nurodymu pateikti informaciją kreipėsi į Pareiškėjo skundžiamą asmenį – UAB „A“, kuri 2024-03-19 raštu (Inspekcijos reg. Nr. 1R-1847 (2.13 Mr)) paprašė pratęsti atsakymo terminą. Skundžiamo asmens atsakymas Inspekcijoje gautas 2024-04-02 (Inspekcijos reg. Nr. 1R-2186 (2.13 Mr)).“

4.3. „Dėl informavimo apie pažangą. Pagal Įstatymo 30 straipsnio 1 dalį bei Aprašo 35 punktą Pareiškėjas apie Skundo nagrinėjimo pažangą turėjo būti informuotas ne vėliau kaip iki 2024-05-22.

2024-05-06 Skundą nagrinėjantis Inspekcijos specialistas išėjo iš darbo, tuo metu pareigas paliko dar keli šio skyriaus darbuotojai, todėl susidarė darbų kiekis, kuris turėjo būti įvertintas ir palaipsniui perskirstytas kitiems darbuotojams atsižvelgiant į prioritetinius darbus bei dideles Inspekcijos darbuotojų apkrovas (įvertinant turimų darbų apimtis). Taip pat buvo tikimasi, kad greitai laiku Inspekcijai pavyks užpildyti bent dalį Priežiūros skyriaus laisvų pareigybių (konkursų skelbimas ir darbuotojų paieška 2024 metais buvo viena iš prioritetinių Administravimo skyriaus veiklos krypčių). Dėl šių priežasčių Skundas nebuvo laiku paskirtas kitam Inspekcijos specialistui nagrinėti. Atitinkamai pripažįstame ir apgailestaujame, kad Pareiškėjas nebuvo informuotas apie Skundo nagrinėjimo pažangą.“

4.4. „Pareiškėjas apie Skundo nagrinėjimo termino pratęsimą pagal Įstatymo 30 straipsnio 2 dalį bei Aprašo 36 punktą turėjo būti informuotas iki 2024-06-25, tačiau dėl aukščiau nurodytų priežasčių Pareiškėjas nebuvo informuotas apie Skundo nagrinėjimo termino pratęsimą.“

4.5. „Pareiškėjo Skundas kitam Inspekcijos specialistui buvo paskirtas 2024-10-14, iš Pareiškėjo gavus priminimą (Inspekcijos reg. Nr. 1R-6628 (2.13 Mr)) dėl negauto atsakymo į Skundą.

Pareiškėjo 2024 m. spalio 14 d. el. laiške nurodyta: „Nesulaukiu jūsų atsakymo į skundą.“

Inspekcijos specialistė, kuriai 2024-10-14 buvo paskirtas Skundo nagrinėjimas, 2024-10-15 el. paštu informavo Pareiškėją apie Skundo perdavimą kitam specialistui. Taip pat Pareiškėjas buvo informuotas, kad Skundo nagrinėjimas užtruko dėl didelio darbo krūvio bei specialistų trūkumo bei apie tai, kad bus dedamos pastangos skundą išnagrinėti kuo greičiau.

Šiuo atveju norėtume atkreipti dėmesį, kad Inspekcijos specialistė, kuriai buvo paskirtas Skundas, 2024 m. gruodžio ir 2025 m. sausio mėn. dėl pateisinamų priežasčių dirbo tik po vieną savaitę, atitinkamai galėjo atlikti tik dalį jai paskirtų darbų.“

4.6. Pareiškėjo kartotiniame 2025 m. sausio 8 d. el. laiške Inspekcijai (Inspekcijos reg. Nr. 1R-108 (2.13 Mr)) nurodyta: „Vis dar nesulaukiu atsakymo į mano skundą. Gal galite informuoti apie nagrinėjimo eigą“ (Inspekcija nepateikė duomenų, kad Inspekcijos raštu būtų buvę atsakyta į šį Pareiškėjo kreipimąsi).

4.7. „Pareiškėjo Skundas [2024 m. vasario 21 d. reg. Nr. 1R-1219 (2.13.Mr)] šiuo metu yra išnagrinėtas“, 2025 m. kovo 14 d. priimtas sprendimas Nr. 3R-251 (2.13-1 E) Skundo dalį dėl Pareiškėjo asmens duomenų tikrinimo registre atmesti, Skundo dalį dėl Pareiškėjo teisės susipažinti su duomenimis įgyvendinimo pripažinti pagrįsta, už pažeidimus skundžiamam asmeniui skirti papeikimą (toliau citatose ir tekste – Sprendimas).

Sprendimas Pareiškėjui išsiųstas Inspekcijos 2025 m. kovo 19 d. raštu Nr. 2R-1157 (2.13 Mr).

4.8. Inspekcija „nuolat susiduria su darbuotojų kaita, jų trūkumu, dėl ko ypač padidėja esamų darbuotojų darbo krūvis. Skundo nagrinėjimo metu, laikotarpiu nuo 2024 m. gegužės iki 2025 m. kovo mėn., Inspekcijos Priežiūros skyriuje [„Kurio funkcijos apima skundų nagrinėjimą“] nuolat trūko nuo 8 iki 11 darbuotojų. Šiuo metu Inspekcijoje nagrinėjama beveik 800 skundų. Atsižvelgiant į tai, kad šiuo metu Priežiūros skyriuje yra užimta 13 (iš nustatytų 23) etatų, o skundus nagrinėja ne visų pareigybių darbuotojai, tenkančių nagrinėti skundų skaičius kiekvienam Priežiūros skyriaus darbuotojui išlieka itin didelis.

Pažymėtina, kad Inspekcija nuolat deda maksimalias pastangas naujiems darbuotojams priimti. Nuo 2024 m. gegužės mėn. iki 2025 m. kovo mėn. į Priežiūros skyriuje esančias laisvas darbo vietas buvo organizuoti (paskelbti) 23 konkursai, deja, daugiau kaip pusė jų neįvyko. Šiuo metu yra sėkmingai įvykęs ne vienas konkursas užimti pareigas Priežiūros skyriuje, tikimasi, kad situacija gerės. Visgi paminėtina, kad skundų nagrinėjimas yra tik viena iš funkcijų, kurios yra priskirtos Inspekcijos Priežiūros skyriaus kompetencijai.

Ne mažiau svarbu paminėti, kad Inspekcija, vykdydama savo funkcijas, taip pat privalo užtikrinti ir Inspekcijos darbuotojų teises ir teisėtus interesus bei tinkamas psichoemocines darbo sąlygas VDAI. Nuolatinės padidinto darbo krūvio sąlygos ne tik gali demotyvuoti personalą, didinti įtampas, prastinti psichoemocines darbo sąlygas, bet ir įtakoti darbuotojų „perdegimą“, kuomet neigiamai įtakojamas funkcijų vykdymo efektyvumas, didėja klaidų tikimybė, teisės aktų ir nacionalinių bei tarptautinių įsipareigojimų nesilaikymo rizika. Šias rizikas Inspekcija taip pat privalo suvaldyti.

Paminėtina, kad Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – LVAT) savo praktikoje ne kartą yra nurodęs, kad viešojo administravimo subjektui įstatyme nustatytas terminas, per kurį turi būti priimtas administracinis sprendimas, yra instrukcinio pobūdžio, todėl šio termino pasibaigimas nedaro negaliojančiu administracinio sprendimo, priimto pasibaigus šiam terminui. Įstatyme nustatyto termino, per kurį turi būti priimtas administracinis sprendimas, pasibaigimas nepaneigia viešojo administravimo subjekto kompetencijos priimti administracinį sprendimą ar atlikti kitus veiksmus, t. y. tiesiogiai nesukuria neigiamų teisinių pasekmių (žr., pvz., LVAT 2012 m. vasario 23 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A602-1192/2012). Atkreiptinas dėmesys, kad nors Inspekcija Skundą vėlavo išnagrinėti dėl objektyvių priežasčių, tai neužkirto kelio apginti Pareiškėjo teisių ir teisėtų interesų. Pareiškėjo skundas dalyje pripažintas pagrįstu ir skundžiamam asmeniui pareikštas papeikimas.

Taip pat atkreipiame dėmesį, kad skundų nagrinėjimas ir kitos funkcijos turi būti atliekamos ne tik laiku, bet ir kokybiškai, skiriant pakankamai laiko skundo nagrinėjimo metu surinktos informacijos analizei, vertinimui ir motyvuotų sprendimų priėmimui. Tačiau nepriklausomai nuo to, kad Inspekcijos Priežiūros skyriaus tarnautojų darbo krūvis itin padidėjęs bei trūksta žmogiškųjų išteklių, pažymime, kad Inspekcija imasi visų priemonių, kad skundai ir kitos funkcijos pagal galimybes būtų atliekamos laiku ir kokybiškai.

Pakartotinai pažymime, kad Inspekcija apgailestauja dėl susiklosčiusios situacijos bei deda visas protingas pastangas tam, kad net ir esant didelėms darbų apimtims bei žmogiškųjų išteklių trūkumui, Inspekcijai pavestos funkcijos (ne tik susijusios su skundų nagrinėjimu) būtų vykdomos kuo įmanoma sklandžiau.“

Tyrimui reikšmingos teisės aktų nuostatos

5. Lietuvos Respublikos Įstatymai

5.1. *Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo* (Įstatymas):

8 straipsnio „Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos statusas ir veiklos principai“ 2 dalis – „Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos veikla grindžiama teisėtumo, nešališkumo, viešumo, profesionalumo atliekant savo funkcijas principais. Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija, atlikdama Reglamente (ES) 2016/679 nustatytas priežiūros institucijos užduotis ir šiame įstatyme jai nustatytas funkcijas bei priimdama sprendimus dėl jų atlikimo, yra nepriklausoma. Jos teisės gali būti suvaržytos tik įstatymų.“

23 straipsnio „Skundų nagrinėjimo tvarka“:

1 dalis – „Priežiūros institucija nagrinėja skundus dėl Reglamento (ES) 2016/679, kitų tiesiogiai taikomų Europos Sąjungos teisės aktų, šio įstatymo ir kitų įstatymų, reglamentuojančių asmens duomenų ir (ar) privatumo apsaugą, pažeidimų šių teisės aktų ir priežiūros institucijos nustatyta tvarka.“

3 dalis – „Kai nagrinėjant skundą vadovaujasi Reglamento (ES) 2016/679 VII

skyriaus 1 ir (ar) 2 skirsnų nuostatomis, netaikomi šio įstatymo 30 straipsnio 2 dalyje nustatyti skundo nagrinėjimo terminai.“

30 straipsnio „Pareiškėjo informavimo ir skundo nagrinėjimo terminai“:

1 dalis – „Priežiūros institucija praneša pareiškėjui apie skundo nagrinėjimo pažangą, jei skundas ar jo dalis neišnagrinėta, ar rezultatus ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo skundo gavimo priežiūros institucijoje dienos.“

2 dalis – „Skundas ar jo dalis turi būti išnagrinėta ir pareiškėjui atsakyta per 4 mėnesius nuo skundo gavimo priežiūros institucijoje dienos, išskyrus atvejus, kai dėl skunde ar jo dalyje nurodytų ar nagrinėjimo metu paaiškėjusių aplinkybių sudėtingumo, informacijos apimtys, skundžiamo asmens ir kitų juridinių ar fizinių asmenų vengimo vykdyti priežiūros institucijos reikalavimus, skundžiamų veiksmų tęstinio pobūdžio arba kitų objektyvių priežasčių būtina skundo ar jo dalies nagrinėjimą pratęsti. Šiais atvejais skundo ar jo dalies nagrinėjimo terminas pratęsiamas, bet ne ilgiau kaip 2 mėnesiams. Bendras skundo ar jo dalies nagrinėjimo terminas negali būti ilgesnis negu 6 mėnesiai nuo skundo gavimo priežiūros institucijoje dienos. Apie skundo ar jo dalies nagrinėjimo termino pratęsimą ir pratęsimo priežastis pranešama pareiškėjui. Skundas ar jo dalis turi būti išnagrinėta per įmanomai trumpiausią laiką.“

31 straipsnio „Priežiūros institucijos sprendimai išnagrinėjus skundą“:

4 dalis – „Apie priimtą sprendimą priežiūros institucija ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo jo priėmimo dienos raštu praneša pareiškėjui.“

5 dalis – „Priežiūros institucijos sprendimas gali būti skundžiamas teismui Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.“

5.2. Viešojo administravimo įstatymo (toliau – VAĮ):

2 straipsnio „Pagrindinės šio įstatymo sąvokos“ 17 dalis – „Vidaus administravimas – veikla, kuria užtikrinamas viešojo administravimo subjekto, turinčio viešojo juridinio asmens statusą, savarankiškas funkcionavimas (struktūros tvarkymas, dokumentų, personalo, turimų materialinių ir finansinių išteklių valdymas), kad jis galėtų atlikti viešąjį administravimą.“

3 straipsnis „Viešojo administravimo principai“ – „Viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi šiais principais: [...] 4) įstatymo viršenybės. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektų įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą turi būti nustatyti teisės aktuose, o veikla turi atitikti šiame įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus. Administraciniai aktai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais [...]“

10 straipsnio „Administracinių sprendimų priėmimas“ 4 dalis – „Viešojo administravimo subjektas administracinį sprendimą dėl asmens prašymo ar skundo turi priimti per 20 darbo dienų nuo tokio prašymo ar skundo gavimo dienos. Jeigu prašymas ar skundas gautas po darbo valandų, poilsio ar šventės dieną, jo gavimo diena laikoma po jos einanti darbo diena. Kai dėl objektyvių priežasčių per šį terminą administracinis sprendimas negali būti priimtas, viešojo administravimo subjektas šį terminą gali pratęsti ne ilgiau kaip 10 darbo dienų. Asmeniui apie tokį termino pratęsimą per 5 darbo dienas nuo sprendimo pratęsti terminą priėmimo dienos pranešama raštu ir nurodomos pratęsimo priežastys.“

6. Kiti teisės aktai

6.1. Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875, (toliau – Taisyklės) 32 punktas – „Prašymai ir skundai, išskyrus prašymus ir skundus, į kuriuos Taisyklių 18 punkte nustatyta tvarka galima atsakyti iš karto arba ne vėliau kaip artimiausią darbo dieną, turi būti išnagrinėjami per Viešojo administravimo įstatymo 10 straipsnio 4 dalyje nurodytus terminus.“

6.2. Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos nagrinėjamų skundų nagrinėjimo tvarkos aprašo, patvirtinto Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos direktoriaus 2021 m.

kovo 2 d. įsakymu Nr. 1T-20 (1.12.E) (Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos direktoriaus 2024 m. birželio 28 d. įsakymo Nr. 1T-61 (1.12.E) redakcija) (Aprašas):

34 punktas – „Skundas ar jo dalis turi būti išnagrinėta Įstatymo 30 straipsnyje nustatytais terminais [...]“

35 punktas – „Pareiškėjui pranešama apie skundo nagrinėjimo pažangą, jeigu skundas ar jo dalis neišnagrinėta, ar rezultatus ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo skundo gavimo Inspekcijoje dienos. [...]. Jeigu pareiškėjas skundo nagrinėjimo metu raštu pateikia prašymą Inspekcijai informuoti apie skundo nagrinėjimo eigą, jam į prašymą atsakoma Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2007 m. rugpjūčio 22 d. nutarimu Nr. 875 „Dėl Asmenų prašymų ir skundų nagrinėjimo viešojo administravimo subjektuose taisyklių patvirtinimo“, nustatytais terminais.“

36 punktas – „Apie skundo nagrinėjimo termino pratęsimą informuojama raštu ne vėliau kaip sueinant Įstatymo 30 straipsnio 2 dalyje nustatytam 4 mėnesių skundo nagrinėjimo terminui. Informuojant apie skundo nagrinėjimo termino pratęsimą, pareiškėjui nurodomos termino pratęsimo priežastys: [...] 36.5. kitos objektyvios priežastys (Inspekcijos personalo kaita, išaugusios darbų apimtys, žmogiškųjų išteklių trūkumas ir kt.).“

Tyrimui reikšminga teismų praktika

7. Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo praktika

2004 m. gruodžio 13 d. nutarimas – „Valstybės tarnybos sistemos, valdžios įstaigų darbas turi būti organizuotas taip, kad į valdžios įstaigas, valstybės tarnautojus kreipėsi žmonės nepatirtų savivalės, piktnaudžiavimo, biurokratizmo, kad jų reikalai būtų nagrinėjami ir sprendžiami nevilkinant. Valstybės tarnybos prieinamumo žmonėms reikalavimas sietinas ir su valstybės tarnybos, kaip sistemos, darna (taigi ir su būtinumu užtikrinti valstybės tarnybos sistemos vieningumą). Neleistina, kad valstybės ir savivaldybių įstaigų darbas būtų organizuotas taip, kad į valstybės ar savivaldybės instituciją, valstybės tarnautoją tam tikru reikalu kreipęsis asmuo būtų priverstas dar kartą kreiptis tuo pačiu reikalu dėl to, kad po pirmojo kreipimosi, nors šis ir buvo pagrįstas ir atitiko visus teisės aktuose nustatytus reikalavimus (įskaitant procedūrinius), šio reikalo nagrinėjimas nebuvo inicijuotas.“

8. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktika (LVAT):

2007 m. lapkričio 5 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵-990/2007 – „Viešojo administravimo subjektų veiksmai turi būti aiškūs, nedviprasmiški. Priešingu atveju viešojo administravimo paslaugų vartotojui gali kilti neaiškumų, kaip ir koku būdu jis (paslaugų vartotojas) turi elgtis, siekdamas gauti kokybišką viešąją paslaugą.“

2012 m. kovo 1 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A⁵⁰²-1605/2012 – „Lietuvos Respublikos Konstitucija įtvirtina atsakingo valdymo (gero administravimo) principą (Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 1999-05-11, 2004-12-13 nutarimai, 2004-11-05 išvada). Vienas iš gero administravimo principų yra konstitucinė nuostata, kad visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2005-05-31 nutartis administracinėje byloje Nr. A¹⁰-655/2005). [...] kiekviena viešojo administravimo institucija yra saistoma bendrųjų, be kita ko, konstitucinių teisės principų (teisinės valstybės, valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, teisės viršenybės, draudimo diskriminuoti, asmenų lygybės prieš įstatymą, proporcingumo ir kt.) bei gero administravimo, atsakingo valdymo principų (teisėtumo, objektyvumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, skaidrumo ir kt.).“

2012 m. gegužės 24 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A520-2327/2012 – „Viešojo administravimo subjektui praleidus įstatyme ar kitame teisės akte nustatytą administracinio sprendimo priėmimo terminą, galima konstatuoti viešojo administravimo subjekto neveikimą, tai suteikia teisę asmeniui ginti savo teises kreipiantis su skundu.“

2018 m. rugsėjo 18 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-651-624/2018 – „Pagal esamą administracinių teismų praktiką, asmuo, nepriklausomai nuo dokumento, kuriuo kreipiasi į viešojo administravimo subjektą, pobūdžio (skundas, pareiškimas, prašymas), turi teisę, kad šis kreipimasis būtų išnagrinėtas ir į jį būtų atsakyta teisės aktų nustatyta tvarka.“

Tyrimo išvados

9. Atsižvelgus į Skunde aprašytas aplinkybes konstatuotina, kad Pareiškėjas skundžiasi tuo, kad iki 2025 m. sausio 28 d. skundo Seimo kontrolierei pateikimo (per 11 mėnesių) jis nesulaukė Inspekcijos sprendimo, atsakymo į jo Skundą.

10. Apibendrinus šiam tyrimui taikytiną teisinį reglamentavimą (pažymos 5 ir 6 punktai) ir teismų praktiką (pažymos 7 ir 8 punktai) konstatuotina, kad vadovaujantis Įstatymu (pažymos 5.1 papunktis), VAI (pažymos 5.2 papunktis) Inspekcija, atlikdama teisės aktuose jai nustatytas priežiūros institucijos funkcijas bei priimdama sprendimus dėl jų atlikimo, yra nepriklausoma, jos teisės gali būti suvaržytos tik įstatymų. Inspekcija, pagal kompetenciją nagrinėdama skundus dėl Įstatymo pažeidimų, privalo laikytis bendrųjų, be kita ko, konstitucinių teisės principų (teisinės valstybės, valdžios įstaigos tarnauja žmonėms, teisės viršenybės ir kt.) bei gero administravimo, atsakingo valdymo principų (teisėtumo, objektyvumo, nepiktnaudžiavimo valdžia, skaidrumo ir kt.) reikalavimų.

Asmuo, nepriklausomai nuo dokumento, kuriuo kreipiasi į Inspekciją pobūdžio (skundas, prašymas), turi teisę pagrįstai tikėtis, kad šis kreipimasis būtų išnagrinėtas ir į jį būtų atsakyta teisės aktų nustatyta tvarka ir terminais.

Inspekcijos darbas turi būti organizuotas taip, kad į Inspekciją kreipęsi žmonės nepatirtų savivalės, piktnaudžiavimo, biurokratizmo, kad jų reikalai būtų nagrinėjami ir sprendžiami nevilkinant. Inspekcijai praleidus Įstatyme, Apraše bei VAĮ nustatytą administracinio sprendimo priėmimo, atsakymo pateikimo Pareiškėjui terminą, galima konstatuoti Inspekcijos neveikimą.

11. Inspekcija, pagal kompetenciją nagrinėdama Skundą:

11.1. vadovaudamasi Įstatymo 30 straipsnio 1 dalimi (pažymos 5.1 papunktis) ir Aprašo 35 punktu (pažymos 6.2 papunktis), turėjo ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo Skundo gavimo dienos (t. y. iki 2024 m. gegužės 22 d.) pranešti Pareiškėjui apie jo Skundo nagrinėjimo pažangą, jei Skundas neišnagrinėtas; šiuo atveju Inspekcija nesilaikė Įstatymo ir Aprašo reikalavimų, nes Pareiškėjo neinformavo apie Skundo nagrinėjimo pažangą per 3 mėnesius nuo Skundo gavimo dienos (pažymos 4.3 papunktis);

11.2. vadovaudamasi Įstatymo 30 straipsnio 2 dalimi ir Aprašo 34, 36 punktais, turėjo išnagrinėti Skundą iki 2025 m. birželio 22 d. (per 4 mėnesius) arba pratęsti Skundo nagrinėjimo terminą (pranešant apie tai Pareiškėjui) 2 mėnesiais (iki 2024 m. rugpjūčio 22 d.), jeigu dėl skunde nurodytų ar nagrinėjimo metu paaiškėjusių aplinkybių sudėtingumo, informacijos apimtys, skundžiamo asmens ir kitų juridinių ar fizinių asmenų vengimo vykdyti priežiūros institucijos reikalavimus, skundžiamų veiksmų tęstinio pobūdžio arba kitų objektyvių priežasčių būtina skundo ar jo dalies nagrinėjimą pratęsti.

Pažymėtina, kad Inspekcijos direktorius Apraše nustatė, kad kitomis objektyviomis aplinkybėmis, dėl kurių gali būti pratęstas asmens skundo nagrinėjimo terminas, laikoma Inspekcijos personalo kaita, išaugusios darbų apimtys, žmogiškųjų išteklių trūkumas ir kt. (Aprašo 36.4 papunktis).

Pastebėtina, kad Įstatyme imperatyviai nurodyta, kad bendras skundo ar jo dalies nagrinėjimo Inspekcijoje terminas negali būti ilgesnis negu 6 mėnesiai nuo skundo gavimo priežiūros institucijoje dienos (šiuo atveju – iki 2024 m. rugpjūčio 22 d.). Skundas ar jo dalis turi būti išnagrinėta per įmanomai trumpiausią laiką. Įstatymas nustato tik vieną išimtį, kada

netaikomi Įstatymo 30 straipsnio 2 dalyje nustatyti skundų nagrinėjimo terminai, t. y., kai nagrinėjant skundą vadovaujamosi Reglamento (ES) 2016/679 VII skyriaus 1 ir (ar) 2 skirsnių nuostatomis (Įstatymo 30 straipsnio 3 dalis).

Šiuo atveju Inspekcija pripažino, kad Skundo nagrinėjimui taikytini Įstatymo 30 straipsnio 2 dalies reikalavimai (pažymos 4.4 papunktis).

Atsižvelgus į pirmiau nurodytas aplinkybes, konstatuotina, kad Inspekcija, nagrinėdama Skundą, nesilaikė Įstatymo 30 straipsnio 2 dalies ir Aprašo 34, 36 punktų reikalavimų, nustatyta tvarka nepratęsė Skundo nagrinėjimo termino ir neišnagrinėjo Skundo per Įstatyme nustatytą maksimalų skundų nagrinėjimo terminą, t. y. iki 2024 m. rugpjūčio 22 d. (pažymos 4.4, 4.7 papunkčiai).

Pažymėtina, kad šiuo atveju Skundas buvo išnagrinėtas Pareiškėjo skundo Seimo kontrolieriui tyrimo metu, 2025 m. kovo 14 d., t. y. per beveik 13 mėnesių (per 2 kartus didesnę terminą nei Įstatyme nustatytas maksimalus skundų nagrinėjimo terminas) ir tik po to, kai į Inspekciją dėl Skundo nagrinėjimo kreipėsi Seimo kontrolierė.

12. Pirmiau nurodytas Inspekcijos neveikimas sudarė prielaidas Pareiškėjui kreiptis į Inspekciją papildomai du kartus ir pateikti šį skundą Seimo kontrolieriui.

Inspekcija, gavusi du Pareiškėjo kreipimusis dėl Skundo nagrinėjimo eigos (2024 m. spalio 14 d. ir 2025 m. sausio 8 d. el. laiškai; pažymos 4.5 ir 4.6 papunkčiai), vadovaudamasi Aprašo 35 punkto, Taisyklių 32 punkto, VAĮ 10 straipsnio 4 dalies reikalavimais, turėjo juos išnagrinėti ir atsakyti Pareiškėjui raštu per 20 darbo dienų nuo tokių kreipimusių gavimo dienos (pažymos 5.2, 6.1, 6.2 papunkčiai):

12.1. šiuo atveju į Pareiškėjo 2024 m. spalio 14 d. prašymą dėl Skundo nagrinėjimo (pateiktas, praėjus beveik 8 mėnesiams po Skundo pateikimo, pasibaigus Įstatyme numatytam maksimaliam 6 mėnesių skundų nagrinėjimo terminui) buvo atsakyta Inspekcijos specialistės 2024 m. spalio 15 d. el. laišku (pažymos 4.5 papunktis).

Remiantis LVAT praktika (pažymos 8 punktas) Inspekcijos veiksmai turi būti aiškūs, nedviprasmiški. Priešingu atveju Pareiškėjui galėjo kilti neaiškumų, kaip ir koku būdu jis turi elgtis, siekdamas gauti kokybišką viešąją paslaugą – Inspekcijos Sprendimą dėl Skundo išnagrinėjimo.

Pastebėtini šie su pirmiau šiame pažymos papunktyje nurodytomis aplinkybėmis susiję Inspekcijos veiklos aspektai:

1) Inspekcija ne savo iniciatyva, o tik gavusi Pareiškėjo 2024 m. spalio 14 d. prašymą, paskyrė Skundą nagrinėti kitam Inspekcijos specialistui (nuo 2024 m. gegužės 6 d.), t. y. nevykdė Skundo nagrinėjimo organizavimo 5 mėnesius, neatliko Skundo nagrinėjimo veiksmų nuo 2024 m. kovo 4 d. rašto Nr. 2R-1322 surašymo (pažymos 4.2, 4.3 ir 4.5 papunkčiai);

2) Apraše (pažymos 6.2 papunktis) nenustatyta, kas (Inspekcijos direktorius, Inspekcijos specialistas, kuriam paskirtas nagrinėti skundas) ir koku būdu (el. paštu, oficialiu Inspekcijos raštu) praneša asmeniui, pateikusiam skundą Inspekcijai, apie jo skundo nagrinėjimo pažangą, apie skundo nagrinėjimo termino pratęsimą, apie priimtą sprendimą;

3) lieka neaišku, ar Inspekcijos specialistė, pateikusi Pareiškėjui 2024 m. spalio 15 d. atsakymą el. paštu, buvo nustatyta tvarka įgaliota Inspekcijos vardu teikti atsakymus į asmenų, pateikusių skundą Inspekcijai, prašymus dėl tokio skundo nagrinėjimo, ypač – aiškinti Inspekcijos darbo organizavimo, už kurį nėra atsakingas Inspekcijos specialistas, aplinkybes, problemas (pvz., „skundo nagrinėjimas užtruko dėl didelio darbo krūvio bei specialistų trūkumo“);

12.2. šiuo atveju Inspekcija nepateikė duomenų, kad Inspekcijos raštu būtų buvę atsakyta į Pareiškėjo 2024 m. sausio 8 d. prašymą dėl Skundo nagrinėjimo eigos, nors po Skundo pateikimo buvo praėję daugiau nei 10 mėnesių (pažymos 4.6 papunktis).

13. Apibendrinus pirmiau padarytas išvadas, konstatuotina, kad Inspekcijos

nesilaikymas Įstatyme, Apraše, VAĮ, Taisyklėse nustatytos skundų, prašymų nagrinėjimo tvarkos ir terminų (du kartus viršijant Įstatyme nustatytą skundų nagrinėjimo maksimalų terminą, nepateikiant atsakymo į Pareiškėjo 2024 m. sausio 8 d. prašymą) nesilaikymas laikytinas Sprendimo priėmimo vilkinimu, Inspekcijos nepagrįstu neveikimu nagrinėjant Skundą ir Pareiškėjo 2024 m. sausio 8 d. prašymą. Tuo Inspekcija pažeidė Pareiškėjo teisę į gerą viešąjį administravimą, teisėtumo, įstatymo viršenybės ir konstitucinį valdžios įstaigų tarnavimo žmonėms principus, sudarė prielaidas Pareiškėjui nepasitikėti valstybe ir teise.

Pastebėtina, kad šio tyrimo metu Inspekcijos pateikti paaiškinimai dėl Skundo nagrinėjimo procedūrų nesilaikymo Pareiškėjo atžvilgiu, Skundo neišnagrinėjimo per imperatyviai Įstatyme nustatytą maksimalų 6 mėnesių terminą vertintini kritiškai, ypač atsižvelgiant į tai, kad Įstatymas nenustato Inspekcijai diskrecijos teisės spręsti, kokiais atvejais laikytis, kokiais atvejais nesilaikyti maksimalaus Įstatymo 30 straipsnio 2 dalyje nustatyto skundų nagrinėjimo termino, kad Inspekcijos nurodytos Inspekcijos veiklos organizavimo problemos, sudarančios prielaidas pažeisti gero administravimo, atsakingo valdymo principų reikalavimus tęsiasi jau ne vienerius metus.

Taigi, vadovaujantis Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Pareiškėjo skundas pripažintinas pagrįstu.

SEIMO KONTROLIERĖS SPRENDIMAS

14. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė nusprendžia

X skundą dėl Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos pareigūnų veiksmų (neveikimo) pripažinti pagrįstu.

SEIMO KONTROLIERĖS REKOMENDACIJOS

15. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 8 ir 17 punktais Seimo kontrolierė **Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos direktorei** rekomenduoja:

15.1. informuoti, kokių papildomų priemonių, kurios užkirstų kelią ne vienus metus besitęsiantiems asmenų teisių į gerą viešąjį administravimą pažeidimams Inspekcijoje dėl Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatyme nustatytų pareiškėjų informavimo ir jų skundų nagrinėjimo terminų nesilaikymo, imtasi arba ketinama imtis;

15.2. papildyti Aprašą, nustatant, kas (Inspekcijos direktorė, Inspekcijos specialistas, kuriam paskirtas nagrinėti skundas, ar kt.) ir koku būdu (el. paštu, oficialiu Inspekcijos raštu ir pan.) praneša asmeniui, pateikusiam skundą Inspekcijai, apie jo skundo nagrinėjimo pažangą, apie skundo nagrinėjimo termino pratęsimą, apie Inspekcijos priimtą sprendimą.

Apie rekomendacijų nagrinėjimo rezultatus prašoma pranešti Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka, t. y. ne vėliau kaip per 30 dienų nuo rekomendacijos gavimo dienos.

Seimo kontrolierė

Erika Leonaitė